

Nr. 4(150)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2024. gada 2. aprīlis

JAUNAS AKREDITĀCIJAS GAIDĀS

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Marta nogalē mūsu bibliotēkā uzsākti akreditācijas procesi, kas ietver divus posmus: novērtēšanu un lēmuma par bibliotēkas akreditāciju pieņemšanu. Akreditācijas mērķis ir nodrošināt visiem iedzīvotājiem vienlīdzīgus un kvalitatīvus bibliotēku pakalpojumus. Akreditācijas rezultātā bibliotēkas iegūst valsts nozīmes, reģiona galvenās bibliotēkas vai vietējas nozīmes bibliotēkas statusu.

Līdz šim mūsu bibliotēka akreditēta kā vietējās nozīmes bibliotēka. Šogad tā virzās uz valsts nozīmes bibliotēkas statusu, jo sniedz valstiska mēroga pakalpojumus un nodrošina pakalpojumus, kā arī pielāgoto literatūru visā Latvijā un ārpus tās.

Akreditācijas laikā komisija vērtē telpu un krājuma stāvokli, finansiālo un materiālo nodrošinājumu, darbības stratēģiju, darbinieku kvalifikāciju, pakalpojumus u.c. kritērijus. Ar komisijas lēmumu par akreditāciju un piešķirto statusu iepazīstināsim jūs maija numurā.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

KRĀSU OĀZE

Gundega Tabaka

LNERB vecākā bibliotekāre

Visu ziedoņa laiku bibliotēkā skatāma Evitas Kromules gleznu izstāde «Krāsu oāze».

Māksliniece Evita Kromule stāsta: «Mans ceļš gleznošanas pasaulē sākās pirms deviņiem gadiem VEF kultūras pils Tautas mākslas studijā «Varavīksne». Pirms tam ilgus gadus darbojos Tautas lietišķās mākslas studijā «Saule». Patlaban ikdienas darbs saistīts ar radošu un diezgan fizisku darbu keramikas pulciņā. Tāpēc līdzsvaram un iekšējai meditācijai mieru rodu gleznošanas studijā. Pirmā studijas vadītāja bija māksli-

niece Ilze Strikāvina. Piedaloties studijas dzīvē, man ir palaimējies iepazīt radošu, sirsnīgu un spēcīgu personību, kas mācīja gleznošanas pamatus. Tālākā studijas attīstības posmā ienāca talantīgā māksliniece Baiba Ābelīte, kas šobrīd māca mums daudzveidīgas gleznošanas tehnikas urbānajā dzīves vidē. Baiba mūs iedvesmo saskatīt skaistumu netradicionālās lietās un tehnikā.

Ar studiju «Varavīksne» piedalos dažādās izstādēs un mākslas plenēros. Dažādos laika posmos mēģināju apgūt gleznošanas daudzveidību. Šajā izstādē, kas eksponēta Latvijas Neredzīgo bibliotēkā, ir apskatāmi dažādās tehnikās izpildīti darbi.»

(LIEL)CEĻŠ UN TACIŅA(S)

Viktors Suponenkovs

Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītājs

Marta sākumā Latvijas Neredzīgo bibliotēkā notika 2. tipa cukura diabētam veltīts seminārs, ko novadīja Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas (BKUS) diabēta aprūpes māsa Ilze Veilande. Šoreiz piedāvājam vairāk iepazīt Ilzi un viņas dzīves redzējumu.

Ilze dzimusi 1972. gada rudenī Rīgā. Abi vecāki ir no Latgales: māte no Ludzas, tēvs no Varakļāniem. Bērnībā Ilze vēlējās kļūt par veterinārārstu. Ilzes tēva brālēns Artūrs Garančs bija veterināro zinātņu doktors un pasniedza lekcijas Lauksaimniecības akadēmijā. Tieši viņš mudināja un virzīja mazo Ilzi uz veterinārārsta karjeras veidošanu. Tomēr Ilzes dzīve ievirzījās citādi — 1988. gadā, drīzumā pēc savām 16 gadu svinībām, P. Stradiņa slimnīcas 9. nodaļā viņai diagnosticēja 1. tipa cukura diabētu. Tas bija pavērsiens dzīvē, kas mainīja ne tikai ikdienas dzīves paradumus, bet arī lika pievērsties «cilvēku medicīnai». Pēc vidusskolas Ilze iestājās 2. medicīnas skolā Stradiņos, kur apguva medicīnas māsu profesiju. Vēlāk Latvijas Medicīnas akadēmijā Ilze pabeidza māsu zinību studijas. Viņas grupa bija Latvijas vēsturē pirmais māsu izlaidums ar augstāko izglītību. Tā sākās Ilzes mūža karjera, ar milzu interesi, entuziasmu un misijas apziņu.

90. gados Latvijā mainījās paradigma teju vai visās dzīves jomās, arī pacientu ārstēšanā un aprūpē. Parādījās pirmās vēsmas par to, ka hronisko slimību ārstēšanā jāiesaista arī pats patients. Ilze aizbrauca pieredzes apmaiņā uz Angliju, lai iepazītos ar Latvijā vēl maz zināmām «diabēta pacientu apmācībām». Gūstot pieredzi Anglijā, Ilze apjauta, ka ar to vēlas saistīt savu profesionālo darbību. Sākumā Ilze strādāja jaunizveidotajā Valsts Ārstniecības centra «Rīgas Jūrmala» diabēta pacientu apmācības programmā,

vēlāk Diabēta aprūpes māsu apvienībā. Šajā jomā Ilze strādā vairāk nekā 30 gadus, aprūpējot pacientus, piedaloties konferencēs un kongresos.

Ilze saka: «*Tas ir sirds darbs! Faktiski tā ir mana dzīve, ko es izdzīvoju darba ikdienā. Jo arī es, kā liela daļa pacientu, veicu sev insulīna injekcijas nu jau 36 gadus.*»

Ar īpašu mīļumu Ilze atceras piecus darba gadus P. Stradiņa slimnīcas nodaļā, kurā viņa bija ievietota ar pirmreizēji diagnosticētu 1. tipa cukura diabētu. Darbu pārtraukt vajadzēja pasaules finanšu krīze dēļ, jo diabēta pacientu apmācībai vairs nepiešķīra finansējumu. Darbu Ilze turpināja BKUS Vienības gatvē, kur strādā joprojām.

Ilze atzīst, ka 1. tipa cukura diabēta pacientu skaits palielinās un to atklāj arvien jaunākiem pacientiem.

Bez profesionālās dzīves, Ilzei ir daudz vaļasprieku: rokdarbi, t.sk., tamborēšana, darbi dārzā, atpūta pie dabas. Ilze dzied jauktajā korī *Charismata*. Pagājušajā gadā kopā ar meitiņu viņa pirmo reizi piedalījies Dziesmu un deju svētkos.

2017. gadā, paliekot pilnīgā imobilizācijā (jeb nekustīgumā) lauztas kājas dēļ, Ilze sāka klausīties kristīgās stacijas *Radio Marija Latvija* pārraides. Šis radio skan daudzās valstīs un dažādās valodās. Ilze nolēma klausīties pārraides franču valodā. Tā viņa ātri iemācījās visas pamata lūgšanas franču valodā, kā arī sāka saprast pārējo raidījumos teikto. Ilze lasīja Bībeli franču tulkojumā, līdz pakāpeniski valoda sāka iedzīvoties viņā.

Meklējot savu dzīves ceļu, Ilze aizbrauca ekskursijā uz ekumenisko klosteri Tezē pilsetā, Francijā, kur guva vērtīgu pieredzi un domu apmaiņu ar līdzcilvēkiem, kuri arī bija sava ceļa meklējumos. Ilzes pirmais ārstējošais endokrinologs Judīte Demidova, pievērsa Ilzes uzmanību atziņai, ka slimība var būt Ceļš, kas ved uz garīgumu. «Tik' pēc dau-

dziem gadiem jūs sapratīsiet, kāpēc jums tika uzlikta šī slimība» — mēdza teikt ārste. Dakteres atziņas Ilze iegaumēja uz visiem laikiem, un tās kļuvas par sava veida vadmotīvu viņas dzīvē.

Ilze atzīst, ka slimības ceļš ir pārvērties par ticības ceļu kopš brīža, kad viņa kopā ar brāli Andri devās 14 dienu garajā svētceļojumā uz Aglonu. Tas bijis pavērsiena punkts, kaut arī uz pēdām bijis pilns ar tulznām, un līdz galamērķim viņa tikusi gandrīz vai rāpus.

«Mans dzīves ceļš ir ticības ceļš. Es nekad neuzbāžos ar to, bet ja jautā, vienmēr saku, ka tieši tas ļauj slimību nest, nepagurt, neiekrist depresijā. Te jāpiebilst, ka dzīve ar 1. tipa cukura diabētu nekad nepaļiet bez hipoglikēmijām (kritiski pazeminātu cukura daudzumu asinīs), kad cilvēks arī subjektīvi piedzīvo ļoti netikamo sajūtu: kā no laivas izmests,» saka Ilze. Tad rodas dzīves apnikums un gribas sevi pažēlot. Savukārt ticība ļauj noturēties, līdzsvaru meklējot.

«Dievs pieļauj katram no mums kaut kādas lietas, taču viss, kas notiek ar katru no mums ir Dieva plāns, kas nāk tikai par labu. To ir grūti uzreiz saprast, bet, ja sāk klusumā saklausīt, tad Dievs caur to lietu tevi veido,» skaidro Ilze.

Ilze apzinās krustu, ko nes cauri savai dzīvei un zina, ka viss, kas notiek ar viņu ir tas labākais. Viņa atzīst, ka dzīves laikā ir

gājusi pie psihologiem un psihoterapeitiem, taču sev par labāko psihoterapijas seansu atzīst brīdi «vienatnē uz ceļšiem».

Ilze atzīst, ka viņas dzīves un profesionālā pieredze ļoti cieši savijas kopā. Vairākkārt viņa no saviem pacientiem ir dzirdējusi vārdus: «Jūs man to tik labi stāstāt, it kā jums pašai būtu diabēts!». Reiz noraudājusies meitenītes mamma jautājusi: «Vai jūs pazīstat kaut vienu 1. tipa cukura diabēta pacientu, kurai būtu pašai savi bērni?». Tās ir situācijas, kurās Ilze bieži vien piesauc ne tikai savas profesionālās zināšanas, bet arī dzīves ekspertīzi un atzīstas, ka viņai arī ir diabēts, un, jā, viņai ir trīs bērni, kuriem nav diabēta.

Sarunā par dzīves ceļu, Ilze atsaucas uz Arņa Medņa izteikumu par dzīvi kā par gobelēnu, kuru mēs skatāmies no otras puses. Gobelēnu mēs redzam ar mežgliem, parpalām, kā tādu mudžekli. Un tikai no priekšpuses mēs redzam īstu skaistumu. Tā arī ar mūsu dzīvē, ko Dievs veido — tikai mūžībā mums atklāsies dzīves skaistums un tikai tad mēs patiešām gūsim atbildes.

«Bazūnes» lasītājiem Ilze Veilande novēl rūpēties par savu veselību, veicot cukura daudzuma mērījumus un citas nepieciešamās analīzes, ko iesaka veikt ģimenes ārsts. Ja jau Dievs devis mums iespēju rūpēties par savu ķermeni, mums par to ir jāuzņemas atbildība.

IESKATS GRĀMATĀ

LAIKS ATKAL IEDEGT ZVAIGZNES (nobeigums)

Herma Cīrule
BRN maketētāja

Vēlāk sarunās Anna māca Hlojai atšķirt patiesu mīlestību no šķietamas un ka nav vērts saglabāt attiecības tikai tāpēc, ka citu nav. Mīlestību var dot. Ja to pieprasa, uzstādot savus noteikumus, tad tā nav mīlestība.

Arī par Lilī jūtām pret sevi Hloja ir kļūdījusies. Lilī neprot teikt skaistus vārdus, tāpēc par vidutāju izmanto Marselu — savu dienasgrāmatu, dodot izlasīt Hlojai rindas, kurās rakstīti labi vārdi par māsu, par spīti tam, ko Lilī dusmās pasaka. Šie vārdi palīdz noticēt pašai sev, stiprina Hloju. Tas liek domāt par to, ka mums ikvienam nepieciešami

labi vārdi, iedrošinājums, lai spētu noticēt sev.

Meitenes mācās lūgt piedošanu pēc sliktiem dusmās izkliegtiem un nepārdomātiem vārdiem. Lai šos vārdus neuztver kā patiesību, kas reizēm saindē visu atlikušo mūžu.

Hloja, kura sākumā atvairā Luīzes mēģinājumu tuvoties, ar laiku saprot, ka aiz šķietami izlutinātās un garlaicīgās meitenes veidola slēpjas kas dziļāks, kas ļauj saprasties. Kaut arī ar Luīzi viņas nav kļuvušas draudzenes, taču Hloja saprot, ka daudz kas viņās ir kopīgs un viņas pirmais iespaids izrādījies aplams. Luīze un Luī iemāca Hlojai kādu vērtīgu atziņu — mīlestību var dot, neko negaidot pretī. Līdz šim viņai nācies saskarties ar to, ka tā saucamajai mīlestībai ir sava cena.

Mazpamazām grupas biedri, kas saraduši kā viena ģimene, atvadās, lai atgrieztos mājās. Asaras. Sāp šķiršanās. Sveši cilvēki, kuri satikušies, lai nekad vairs nebūtu sveši. Ne vienmēr tas, kurš tev tuvumā, ir vistuvākais.

Hloja uztic Djego savas sirdslietas, kad, zaudējot puisī, dzīve šķiet beidzamies. Pēc gadiem viņa varbūt atcerēsies vecā vīra padomus: no gadu attāluma cilvēks redz lietas citā, patiesākā, gaismā. Kad tikai septiņpadsmit, ir labi, ka līdzās ir dzīvesgudrs cilvēks, lai tu neizdari kaut ko tādu, ko nebūs iespējams vērst par labu. Ne vienmēr šajā vecumā ir skaidrs, kas tev nāk par labu, kas ne. Tu zini tikai to, ko tu šajā mirklī gribi.

Viedie Djego vārdi, raisa pārdomas:

«Mēs bieži uztraucamies par niekiem. Tas, ko uzskatām par kaut ko sliktu, ne vienmēr tāds ir, un otrādi. [..]

Visas dzīves garumā mēs vērtējam to, kas ar mums notiek, mēs priecājamies un raudam. Un tomēr tikai pēdējā brīdī uzzināsim — vajadzēja smieties vai raudāt. Nekas nestāv uz vietas, viss mainās. Neskumsti šodien, jo tas, kas ar tevi notiek, iespējams ir liela laime.»

Atgriežoties no ceļojuma, Anna ar citām acīm paraugās uz notikušo: *«Omītei ir taisnība: ja nebūtu viņas, es nebūtu aizbraukusi. Ja nebūtu viņas, es noteikti būtu atradusi jaunu darbu un nomaksājusi parādus, man pat atliktu nedaudz naudas, mēs ēstu kaut ko vairāk par konserviem, kas uzsildīti uz elektriskās plītiņas, mēs gulētu uz ērtiem matračiem, meitenēm būtu īsti skolotāji, gaisa temperatūra būtu par divdesmit grādiem augstāka, es neriskētu zaudēt aizbildnības tiesības, mēs būtu izvairījušās no vairākiem strīdiem. Bet. Mēs satiktos uz dažām minūtēm dienā, es nezinātu, cik Hloja ir jūtīga, cik ļoti viņa man līdzinās, es nezinātu, ka Lili piemīt humora izjūta, nezinātu, cik viņa ir labsirdīga, mums izpaliktu kopīgi smieklī, sarunas, naktis, bailes. Es neklūtu par daļu no neaizmirstamām kopīgām atmiņām.»*

Šī grāmata ļauj mums paskatīties uz sevi no malas — par vērtībām kam mēs dodam priekšroku — svarīgām vai ne tik svarīgām lietām. Par lieki izrunāto un veltīgi noklusēto, par attiecībām, par mīlestību un tās viltojumu, par to, kas ir ģimene ne tikai vārda pēc. Mēs varēsim no sirds pasmieties par labo humoru. Kad šķiet, debesis ir tumšas un drūmas, varbūt ir vērts meklēt veidu, kā nepalikāt tumsā, bet iedegt tajās zvaigznes.

BAZŪNE

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīze**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā *Digitālā bibliotēka*

Tālrunis: 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.